

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์ทางภาษาโดยใช้
วรรณกรรมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล โดยมีขั้นตอน
การดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น
2. ประชากรและตัวอย่างประชากร
3. การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาษาของเด็กอนุบาล
และการจัดประสบการณ์ทางภาษาโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน ได้แก่ พัฒนาการทางภาษา
ของเด็กอนุบาล ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาสำหรับเด็กอนุบาล หลักการและ
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ทางภาษาสำหรับเด็กอนุบาล หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับ
การจัดประสบการณ์ทางภาษาโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานสำหรับเด็กอนุบาล และวรรณกรรม
สำหรับเด็กอนุบาล

1.2 ศึกษาแนวการจัดประสบการณ์ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตลอดจนการจัดการเรียน
การสอน เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กอนุบาล การวัดและประเมินผลทางภาษา

1.3 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเบื้องต้นดังกล่าวมาศึกษาสร้างความเข้าใจในแนวคิดและหลักการ
ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่องผลของการจัดประสบการณ์ทางภาษาโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานที่มีต่อ
ความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแผนภูมิ
ที่ 2

แผนภูมิที่ 2 กรอบแนวคิดการจัดประสบการณ์ทางภาษาโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานและ
การจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบปกติ

2. ประชากรและตัวอย่างประชากร

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กอายุ 5-6 ปี ของโรงเรียนบ้านท่าเรือจ้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต ซึ่งมีลักษณะดังนี้

2.1.1) โรงเรียนขนาดกลางที่มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย

2.1.2) มีการจัดการเรียนการสอนในระดับอนุบาลแบบเตรียมความพร้อม
ไม่เร่งเรียนเขียนอ่าน

2.1.3) โรงเรียนที่แต่ละห้องเรียนมีการจัดชั้นเรียนแบบคละความสามารถ

2.1.4) มีจำนวนนักเรียนในห้องเรียนไม่เกิน 30 คน

2.2 ตัวอย่างประชากร คือ เด็กอายุ 5-6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนบ้านท่าเรือจ้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต ปีการศึกษา 2549 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 25 คน รวมทั้งสิ้น 50 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) ด้วยการจับฉลากห้องเรียน 2 ห้องเรียน เพื่อกำหนดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยได้เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 เป็นกลุ่มทดลอง และเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2/2 เป็นกลุ่มควบคุม

จากนั้นทำการทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของตัวอย่างประชากร โดยการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในขั้นก่อนการอ่าน จากคะแนนที่ได้จากการใช้แบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล (ก่อนการทดลอง) คะแนนเต็ม 44 คะแนน พบว่า ก่อนการทดลองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนความสามารถในขั้นก่อนการอ่านในด้านการรู้จักองค์ประกอบหนังสือ การจดจำคำศัพท์ และการเข้าใจสถานการณ์ ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .01 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง

ตัวอย่างประชากร	N	\bar{X}	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	25	11.44	1.90	0.57
กลุ่มควบคุม	25	11.72	1.51	

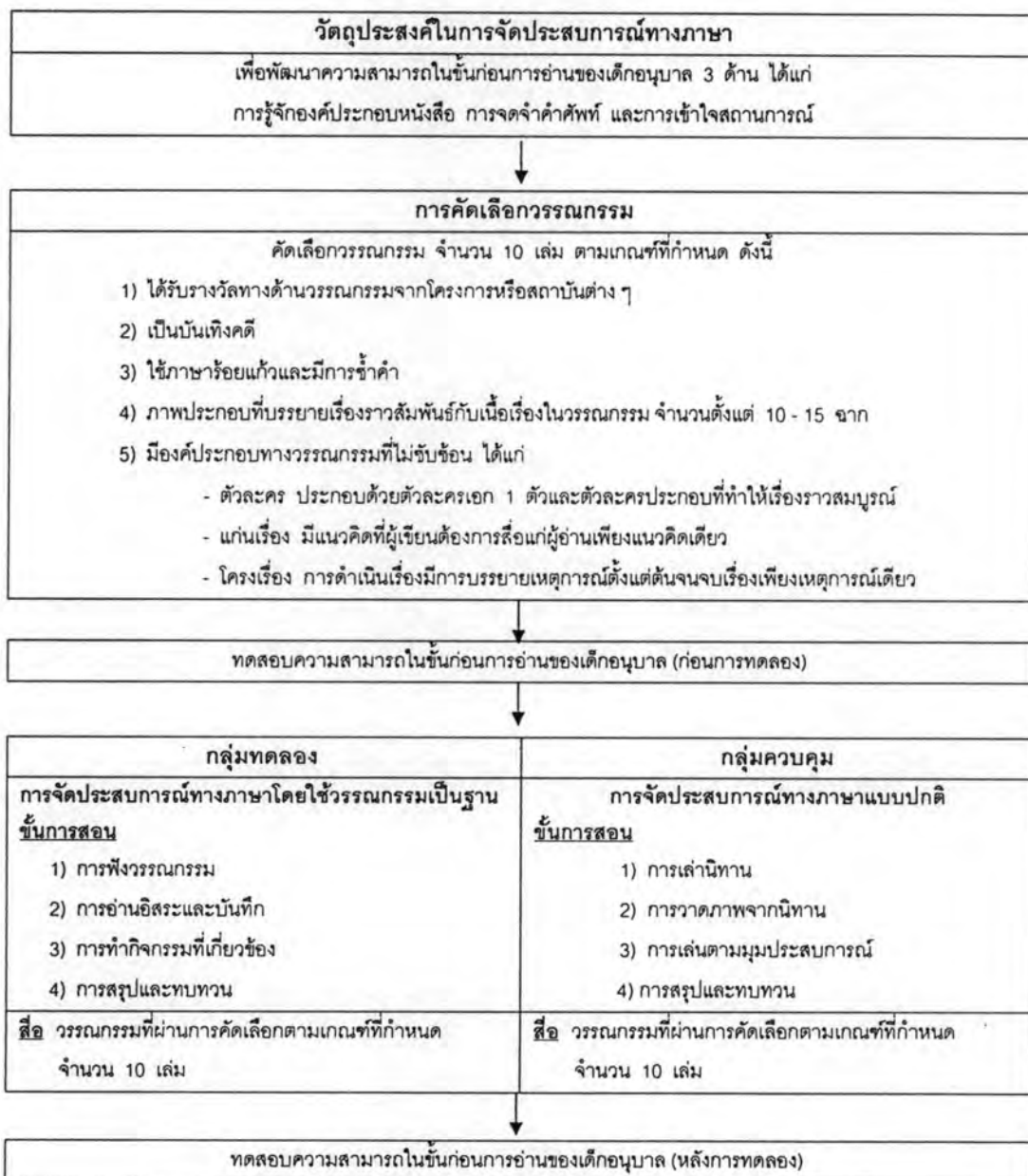
P < .01

3. การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์

3.1 แผนการจัดประสบการณ์ทางภาษาโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานสำหรับเด็กอนุบาล

3.1.1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ทางภาษาโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดประสบการณ์

3.1.2) นำข้อมูลที่ได้ศึกษามาสร้างกรอบแนวคิดในการจัดประสบการณ์ทางภาษาโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานสำหรับเด็กอนุบาลที่ใช้ในการวิจัย ดังรายละเอียดในแผนภูมิที่ 3 แผนภูมิที่ 3 กรอบแนวคิดในการจัดประสบการณ์ทางภาษาสำหรับเด็กอนุบาล

3.1.3) คัดเลือกวรรณกรรมสำหรับเด็กตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาประกอบ เพื่อนำมาใช้ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาโดยใช้ วรรณกรรมเป็นฐานสำหรับเด็กอนุบาล จำนวน 10 เล่ม ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

- (1) พิจารณาวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลทางด้านวรรณกรรมจากสำนักงาน พัฒนาหนังสือแห่งชาติ มูลนิธิเด็ก และรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด รวมทั้งสิ้น 136 เล่ม
- (2) พิจารณาและคัดเลือกวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี จากวรรณกรรม ที่ได้รับรางวัลทั้งสิ้น 136 เล่ม ได้วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี จำนวน 128 เล่ม
- (3) พิจารณาและคัดเลือกวรรณกรรมที่ใช้ภาษาร้อยแก้วและมีการซ้ำคำ จากวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี จำนวน 128 เล่ม ได้วรรณกรรมที่ใช้ภาษาร้อยแก้วและ มีการซ้ำคำ จำนวน 106 เล่ม
- (4) พิจารณาและคัดเลือกวรรณกรรมที่มีภาพประกอบที่บรรยายเรื่องราว สัมพันธ์กับเนื้อเรื่องในวรรณกรรม โดยมีจำนวนตั้งแต่ 10 - 15 ฉาก จากวรรณกรรมที่ใช้ภาษาร้อยแก้วและมีการซ้ำคำ จำนวน 106 เล่ม ได้วรรณกรรมที่มีภาพประกอบที่บรรยายเรื่องราว สัมพันธ์กับเนื้อเรื่องในวรรณกรรม มีจำนวนตั้งแต่ 10 - 15 ฉาก จำนวน 89 เล่ม
- (5) พิจารณาและคัดเลือกวรรณกรรมที่มีองค์ประกอบทางวรรณกรรม ที่ไม่ซับซ้อน อันได้แก่ 1) ตัวละคร ประกอบด้วยตัวละครเอก 1 ตัวและตัวละครประกอบ ที่ทำให้เรื่องราวมสมบูรณ์ 2) แก่นเรื่อง มีแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อแก่ผู้อ่านเพียงแนวคิดเดียว 3) โครงเรื่อง การดำเนินเรื่องมีการบรรยายเหตุการณ์ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่องเพียงเหตุการณ์เดียว จากวรรณกรรมที่ใช้ภาษาร้อยแก้ว จำนวน 89 เล่ม ได้วรรณกรรมที่มีองค์ประกอบที่ไม่ซับซ้อน จำนวน 62 เล่ม

ตารางที่ 3 สรุปวรรณกรรมที่นำมาใช้ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาของกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม

วรรณกรรมเรื่อง เกณฑ์การคัดเลือก	รางวัลทางด้าน วรรณกรรม	ประเภท บันเทิงคดี	การใช้ภาษา ร้อยแก้ว	องค์ประกอบทาง วรรณกรรม ตัวละคร แก่นเรื่อง โครงเรื่อง
1. ความลับในกระสอบ	✓	✓	✓	✓
2. กระต๊ากกระต๊าก กระต๊อกกระต๊าก	✓	✓	✓	✓
3. หนูน้อยหมวกแดง	✓	✓	✓	✓
4. ราชสีห์กับหนู	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 3 (ต่อ)

วรรณกรรมเรื่อง เกณฑ์การคัดเลือก	รางวัลทางด้าน วรรณกรรม	ประเภท บันเทิงคดี	การใช้ภาษา ร้อยแก้ว	องค์ประกอบทาง วรรณกรรม ตัวละคร แก่นเรื่อง โครงเรื่อง
5. ปลาสายรุ้ง	✓	✓	✓	✓
6. เด็กชายปากกว้าง	✓	✓	✓	✓
7. สวิมมี	✓	✓	✓	✓
8. ก๊อก ก๊อก ขอด้างคืนหนึ่งนะ	✓	✓	✓	✓
9. ของขวัญมหัศจรรย์จากภูต	✓	✓	✓	✓
10. แมวซึกกลัวกับแม่มดตัวเล็ก	✓	✓	✓	✓

3.1.4) สร้างแผนการจัดประสบการณ์ทางภาษาโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานสำหรับเด็กอนุบาล จำนวน 50 แผน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน

1) การฟังวรรณกรรม เป็นกิจกรรมที่นำวรรณกรรมสำหรับเด็กที่คัดเลือกตามเกณฑ์ในการคัดเลือกวรรณกรรมมาอ่านให้เด็กฟังในช่วงกิจกรรมกลุ่มใหญ่ โดย 1 สัปดาห์จะใช้วรรณกรรม 1 เรื่อง ในการฟังวรรณกรรมแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้

1.1) การแนะนำวรรณกรรม เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับส่วนประกอบของวรรณกรรม ได้แก่ ปกหน้า ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง และภาพ

1.2) การอ่านวรรณกรรม เป็นการเล่าเรื่องราวในหนังสือนิทาน โดยครูทำหน้าที่ชี้ตัวหนังสือตั้งแต่เริ่มต้นอ่านจนจบเรื่อง

1.3) การเชื่อมโยงคำศัพท์ เป็นการสนทนาเกี่ยวกับความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในหนังสือนิทาน

2) การอ่านอิสระและบันทึก เป็นกิจกรรมที่ทำหลังจากการฟังวรรณกรรม โดยให้อ่านวรรณกรรมเรื่องที่ได้ฟังและเรื่องที่ตนเองสนใจ กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ทำเป็นรายบุคคลหรืออาจทำเป็นกลุ่มย่อย ในขณะที่ทำกิจกรรมนี้ครูควรให้เด็กได้อ่านวรรณกรรมด้วยตนเองอย่างอิสระ โดยครูอาจให้คำแนะนำกับเด็กบางคนที่ต้องการความช่วยเหลือ เมื่อเด็กอ่านวรรณกรรมเรียบร้อยแล้ว ให้เด็กบันทึกคำศัพท์และเรื่องราวที่ตนเองได้เรียนรู้ลงในสมุดบันทึกการอ่าน เมื่อเด็กบันทึกเสร็จแล้วให้มาอ่านให้ครูฟัง โดยสิ่งที่เด็กบันทึกอาจอยู่ในรูปของภาพประกอบคำศัพท์ หรือเขียนคำศัพท์อย่างเดียวกก็ได้

3) การทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้ลงมือจัดกระทำกับวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อขยายความเข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์และเรื่องราวในหนังสือนิทาน โดยกิจกรรมที่ปฏิบัติสัมพันธ์กับคำศัพท์และเรื่องราวที่ได้เรียนรู้จากหนังสือนิทาน ได้แก่ การวาดภาพ การประดิษฐ์ การทำหนังสือเล่มเล็ก และงานประดิษฐ์ต่าง ๆ

4) การสรุปและทบทวน เป็นกิจกรรมที่รวบรวมคำศัพท์และใจความสำคัญของวรรณกรรม เพื่อทบทวนความหมายของคำศัพท์และเรื่องราวในวรรณกรรม ซึ่งจะทำการกิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มย่อย ในการสรุปและทบทวนจะใช้กิจกรรมการจับคู่ภาพกับคำศัพท์ โดมิโนภาพกับคำศัพท์ การเรียงลำดับเหตุการณ์ และภาพตัดต่อสถานการณ์

3.1.5) นำแผนการจัดประสบการณ์ทางภาษาโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.1.6) นำแผนการจัดประสบการณ์ทางภาษาโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน จำนวน 5 แผน ไปทดลองใช้กับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลชุมชนวัดหนองบัว ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่างประชากร แต่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร เพื่อดูความเหมาะสมในด้านการจัดกิจกรรม ระยะเวลา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.2 แผนการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบปกติ

3.2.1 ศึกษาแนวการจัดประสบการณ์ทางภาษาของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2

3.2.2 ใช้แผนการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบปกติ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) การเล่านิทาน เป็นกิจกรรมที่นำวรรณกรรมสำหรับเด็กมาเล่าให้เด็กฟังในช่วงกิจกรรมกลุ่มใหญ่

2) การวาดภาพจากนิทาน เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กได้ถ่ายทอดเรื่องราวหรือสิ่งที่ได้ฟังและสิ่งที่ได้เรียนรู้ใหม่จากหนังสือนิทานโดยการนำเสนอภาพหลายเส้น

3) การเล่นตามมุมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กได้เลือกเข้าไปเล่นตามมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ได้แก่ มุมหนังสือ มุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์ มุมบทบาทสมมติ และมุมบ้าน เพื่อช่วยพัฒนาการเรียนรู้ภาษา

4) การเล่นเกมการศึกษา เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กได้พัฒนาความสามารถทางภาษาผ่านการเล่นเกมการศึกษาที่ครูได้จัดเตรียมไว้ ทั้งในลักษณะที่เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มย่อย

การเปรียบเทียบวิธีการจัดประสบการณ์ทางภาษาโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานและการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบปกติ มีดังนี้

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบวิธีการจัดประสบการณ์ทางภาษาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
<p>1. การฟังวรรณกรรม เป็นกิจกรรมที่นำวรรณกรรมสำหรับเด็กที่คัดเลือกจากเกณฑ์ในการคัดเลือกวรรณกรรมมาอ่านให้เด็กฟังในช่วงกิจกรรมกลุ่มใหญ่ ซึ่งมีการแนะนำส่วนประกอบของวรรณกรรม ได้แก่ ปกหน้า ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง และภาพ จากนั้นครูเล่าเรื่องราวให้เด็กฟัง โดยชี้ตัวหนังสือตั้งแต่เริ่มต้นจนจบเรื่อง พร้อมทั้งสนทนาเกี่ยวกับความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในหนังสือ</p>	<p>1. การเล่านิทาน เป็นกิจกรรมที่นำวรรณกรรมสำหรับเด็กมาเล่าให้เด็กฟังในช่วงกิจกรรมกลุ่มใหญ่</p>
<p>2. การอ่านอิสระและบันทึก เป็นกิจกรรมที่让孩子อ่านวรรณกรรมด้วยตนเองอย่างอิสระ จากนั้นให้เด็กบันทึกคำศัพท์และสิ่งที่เด็กได้เรียนรู้ โดยสิ่งที่บันทึกอาจอยู่ในรูปของภาพประกอบคำศัพท์ หรือเขียนคำศัพท์อย่างเดียว</p>	<p>2. การวาดภาพจากนิทาน เป็นกิจกรรมที่让孩子ได้บันทึกเรื่องราวหรือสิ่งที่ตนเองได้ฟังและสิ่งที่ได้เรียนรู้จากวรรณกรรมโดยการวาดภาพ</p>
<p>3. การทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้ลงมือจัดกระทำกับวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ โดยกิจกรรมที่ปฏิบัติสัมพันธ์กับคำศัพท์และเรื่องราวที่ได้เรียนรู้จากวรรณกรรม ได้แก่ การวาดภาพ การปะติด การทำหนังสือเล่มเล็ก และงานประดิษฐ์ต่าง ๆ</p>	<p>3. การเล่นตามมุมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่让孩子ได้เลือกเข้าไปเล่นตามมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ได้แก่ มุมหนังสือ มุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์ มุมบทบาทสมมติ และมุมบ้าน</p>

ตารางที่ 4 (ต่อ)

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
<p>4. การสรุปและทบทวน</p> <p>เป็นกิจกรรมที่ทบทวนความหมายของคำศัพท์และเรื่องราวในวรรณกรรม โดยผ่านกิจกรรมการจับคู่ภาพกับคำศัพท์ โดมิโนภาพกับคำศัพท์ การเรียงลำดับเหตุการณ์ และภาพตัดต่อสถานการณ์</p>	<p>4. การสรุปและทบทวน</p> <p>เป็นกิจกรรมที่让孩子ได้พัฒนาความสามารถทางภาษาผ่านการเล่น เกมการศึกษาที่ครูจัดเตรียมไว้ ทั้งในลักษณะที่เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มย่อย</p>

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย คือ แบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความสามารถในขั้นก่อนการอ่าน

4.2 นำข้อมูลที่ศึกษามาสร้างกรอบแนวคิดความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล ซึ่งประกอบด้วยความสามารถในขั้นก่อนการอ่าน 3 ด้าน ได้แก่ การรู้จักองค์ประกอบหนังสือ การจดจำคำศัพท์ และการเข้าใจสถานการณ์

ตารางที่ 5 กรอบแนวคิดความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล

ความสามารถในขั้นก่อนการอ่าน	คำนิยาม	ตัวบ่งชี้
1. การรู้จักองค์ประกอบหนังสือ	ความสามารถในการระบุส่วนประกอบของหนังสือนิทาน และความสามารถในการคาดเดาเหตุการณ์จากภาพบนหน้าปกหนังสือนิทาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถระบุปกหน้าของหนังสือได้ 2. สามารถระบุตำแหน่งชื่อเรื่องหนังสือได้ 3. สามารถระบุตำแหน่งชื่อผู้แต่งหนังสือได้ 4. สามารถคาดเดาเหตุการณ์จากภาพบนหน้าปกหนังสือนิทานได้
2. การจดจำคำศัพท์	ความสามารถในการระบุชื่อตัวละคร ชื่อสิ่งของและความหมายของคำศัพท์	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถระบุชื่อตัวละครเอกได้ 2. สามารถระบุชื่อตัวละครอื่น ๆ ได้ 3. สามารถระบุชื่อสิ่งของต่าง ๆ ได้ 4. สามารถระบุความหมายของคำศัพท์ได้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ความสามารถในขั้นก่อนการอ่าน	คำนิยาม	ตัวบ่งชี้
3. การเข้าใจสถานการณ์	ความสามารถในการระบุสถานที่ เรียงลำดับเหตุการณ์และ บรรยายความรู้สึกเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้	1. สามารถระบุสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ได้ 2. สามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ได้ 3. สามารถบรรยายความรู้สึกที่เกิดขึ้นได้

4.3 ออกแบบและสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่าน ซึ่งประกอบด้วย คู่มือการใช้แบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่าน (สำหรับครู) และแบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล ซึ่งมีลักษณะดังนี้

4.3.1) คู่มือการใช้แบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่าน (สำหรับครู) มีลักษณะเป็นการอธิบาย และแนะนำวิธีการใช้แบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล ซึ่งประกอบด้วย คู่มือการใช้แบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านก่อนการทดลอง (สำหรับครู) และคู่มือการใช้แบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านหลังการทดลอง (สำหรับครู)

4.3.2) แบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล มีลักษณะเป็นแบบทดสอบคู่ขนาน ที่มีโครงสร้างและคำถามเหมือนกัน แยกเป็น ชุดที่ 1 แบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาลก่อนการทดลอง ใช้วรรณกรรมเรื่อง "เพื่อนใหม่ของลุงหมี" และชุดที่ 2 แบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาลหลังการทดลอง ใช้วรรณกรรมเรื่อง "ดอกไม้จากใครเอ่ย" ซึ่งวรรณกรรมที่ใช้มีคุณสมบัติดังนี้

- (1) ได้รับรางวัลทางด้านวรรณกรรมจากโครงการหรือสถาบันต่าง ๆ
- (2) เป็นบันเทิงคดี
- (3) ภาษาร้อยแก้วและมีคำซ้ำ
- (4) ภาพประกอบที่บรรยายเรื่องราวสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องในวรรณกรรม

จำนวนตั้งแต่ 10 - 15 ฉาก

(5) มีองค์ประกอบทางวรรณกรรมที่ไม่ซับซ้อน ได้แก่ 1) ตัวละครประกอบด้วยตัวละครเอก 1 ตัว และตัวละครประกอบที่ทำให้เรื่องราวสมบูรณ์ 2) แก่นเรื่องมีแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อแก่ผู้อ่านเพียงแนวคิดเดียว 3) โครงเรื่อง การดำเนินเรื่องมีการบรรยายเหตุการณ์ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่องเพียงเหตุการณ์เดียว

แบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล แต่ละชุด มีจำนวน 22 ข้อ ในการทดสอบกำหนดให้เด็กทดสอบครั้งละ 1 คน การทดสอบกระทำ โดยถามคำถามตามขั้นตอนที่ระบุในแบบทดสอบ โดยกำหนดเวลาให้เด็กตอบคำถาม ข้อละ 1 นาที และมีสื่อประกอบ ได้แก่ หนังสือนิทาน บัตรคำศัพท์ บัตรภาพ และสื่อของจริง การให้คะแนนแบ่งตามระดับการตอบคำถามเป็น 3 ระดับ คือ มีคะแนน 2, 1 และ 0 ดังนั้น คะแนนเต็มของแบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล คือ 44 คะแนน ซึ่งมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

2 คะแนน เมื่อเด็กตอบได้ถูกต้อง / ปฏิบัติได้ถูกต้อง ด้วยตนเอง ภายใน เวลา 1 นาที

1 คะแนน เมื่อเด็กตอบได้ถูกต้อง / ปฏิบัติได้ถูกต้อง หลังจาก 1 นาที โดยมีครูชี้แนะ

0 คะแนน เมื่อเด็กตอบผิด / ไม่ตอบ / ปฏิบัติผิด / ไม่ปฏิบัติ แม้มีครูชี้แนะ

ในการสร้างแบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาลก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง ได้กำหนดกรอบโครงสร้างแบบทดสอบดังนี้

ตารางที่ 6 กรอบโครงสร้างแบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง

ส่วนประกอบ	แบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
ชื่อหนังสือ	เพื่อนใหม่ของลุงหนีมี่	ดอกไม้จากใครเอ่ย
ผู้แต่ง	ลำพู แสงลม	โยริโกะ ซุซุอิ
ผู้วาดภาพ	ลำพู แสงลม	อาคิโกะ ฮายาชิ
ผู้แปล		พรอนงค์ นิยมคำ
ประเภทวรรณกรรม	บันเทิงคดี	บันเทิงคดี
ภาษาที่ใช้	ร้อยแก้ว	ร้อยแก้ว
จำนวนฉาก	15 ฉาก	14 ฉาก
องค์ประกอบทาง	ตัวละคร	ตัวละคร
วรรณกรรมที่ไม่ซับซ้อน	-ตัวละครเอก 1 ตัว คือ ลุงหนีมี่ -ตัวละครอื่นๆประกอบ	-ตัวละครเอก 1 ตัว คือ คานาเอะ -ตัวละครอื่นๆประกอบ
	แก่นเรื่อง	แก่นเรื่อง
	การมีเพื่อนใหม่	การมีเพื่อนใหม่

คุณภาพของแบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาลพบว่า แบบทดสอบ ยังไม่สามารถทดสอบและจำแนกเด็กที่มีความสามารถในขั้นก่อนการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเพิ่มจำนวนแบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาลจาก จำนวน 18 ข้อ เป็นจำนวน 22 ข้อ โดยได้สร้างแบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่าน เพิ่มในข้อ 14 , 15 , 18 และ 19

4.3.5) นำแบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล ก่อนการทดลองและหลังการทดลองที่สร้างขึ้นมาใหม่ ไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนอนุบาลชุมชนวัดหนองบัว จำนวน 27 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่าง ประชากร แต่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากนั้น ทำการวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล เป็นรายข้อ เพื่อหาค่าระดับความยาก (Level of difficulty) และหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination power) โดยกำหนดเกณฑ์ระดับความยากที่ 0.20 – 0.80 กำหนดเกณฑ์ ค่าอำนาจจำแนกที่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แบบทดสอบความสามารถ ในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาลก่อนการทดลอง มีระดับความยากอยู่ระหว่าง 0.25 – 0.75 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.43 – 0.79 ส่วนแบบทดสอบความสามารถในขั้น ก่อนการอ่านของเด็กอนุบาลหลังการทดลอง มีระดับความยากอยู่ระหว่าง 0.25 – 0.75 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.50 – 0.79 จากนั้นหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient alpha) ของ Cronbach พบว่า แบบทดสอบความสามารถ ในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาลก่อนการทดลอง มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.87 และ แบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาลหลังการทดลอง มีค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟาเท่ากับ 0.88 ซึ่งจัดว่าแบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง มีค่าความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์สูง

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่าน ของเด็กอนุบาลก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง

คุณภาพของ แบบทดสอบฯ	คะแนนแบบทดสอบ		เกณฑ์การประเมิน	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ผ่าน	ไม่ผ่าน
ระดับความยาก	0.25 – 0.75	0.25 – 0.75	✓	
ค่าอำนาจจำแนก	0.43 – 0.79	0.50 – 0.79	✓	
ค่าความเที่ยง	0.87	0.88	✓	

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล ก่อนการทดลอง (Pre – test) ไปใช้กับตัวอย่างประชากรในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์

5.2 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลอง โดยใช้แผนการจัดประสบการณ์ ทางภาษาโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน ส่วนกลุ่มควบคุมให้ครูประจำชั้นเป็นผู้สอน โดยใช้แผนการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบปกติ เป็นระยะเวลา 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 40 นาที ตั้งแต่เวลา 9.00 – 9.40 น.

ตารางที่ 8 ระยะเวลาในการดำเนินการ

ระยะเวลา ในการดำเนินการ	กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
	การฟัง วรรณกรรม	การอ่าน อิสระและ บันทึก	การทำ กิจกรรม ที่เกี่ยวข้อง	การสรุปและ ทบทวน	การเล่า นิทาน	การวาดภาพ จากนิทาน	การเล่น ตามมุม ประสบการณ์	การสรุปและ ทบทวน
วันจันทร์ เวลา 9.00-9.40น.	✓				✓			
วันอังคาร เวลา 9.00-9.40น		✓				✓		
วันพุธ เวลา 9.00-9.40น			✓				✓	
วันพฤหัสบดี เวลา 9.00-9.40น			✓				✓	
วันศุกร์ เวลา 9.00-9.40น				✓				✓

การเปรียบเทียบลักษณะของครูกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบลักษณะของครูกลุ่มทดลองและครูกลุ่มควบคุม

ครูกลุ่มทดลอง (ผู้วิจัย)	ครูกลุ่มควบคุม (ครูประจำชั้น)
1. จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย	1. จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ครูกลุ่มทดลอง (ผู้วิจัย)	ครูกลุ่มควบคุม (ครูประจำชั้น)
2. มีความสนใจในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาให้แก่เด็กอนุบาล	2. มีความสนใจในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาให้แก่เด็กอนุบาล
3. กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี	3. มีประสบการณ์ในการสอนในระดับอนุบาลเป็นเวลา 10 ปี และได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถทางภาษาให้แก่เด็กอนุบาลจากหน่วยงานและสถาบันต่างๆ

5.3 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล หลังการทดลอง (Post – test) ไปใช้กับตัวอย่างประชากรในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาลก่อนการทดลองและหลังการทดลอง มาตรวจให้คะแนนและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้

6.1 นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล มาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 12.0 for windows (Statistical package for the social science for windows) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาลระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง โดยทดสอบค่าที (t – test independent) ที่ระดับความมีนัยสำคัญที่ .01 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 12.0 for windows (Statistical package for the social science for windows) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.3 นำเสนอข้อมูลโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในขั้นก่อนการอ่านระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลองในรูปแบบตารางประกอบความเรียง